

Αθήνα,

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ &
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
& ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ
& ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
 Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
 106 82 Αθήνα
 Πληροφορίες: Ν. Μπούζα
 Τηλέφωνο: 213 13 22 181
 Fax: 210 8201 404
 Ηλεκτρ. Δ/ση: dbmm@culture.gr

Αρ. Πρωτ.:
 ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΒΜΑ/ΤΒΜΑΧΜΑΕ/

ΚΟΙΝ:

1. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου
 Αρετής Νιώτη & Σκορδιλών 24,
 Τ.Κ. 712 02 – Ηράκλειο
2. Δήμο Ηρακλείου
 Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών
 Τμήμα Προστασίας και Ανάδειξης Παλιάς
 Πόλης, Οικιστικών Συνόλων
 & Ενετικών Τειχών
 Διονυσίου 13^Α
 Τ.Κ. 706 01 - Ν. Αλικαρνασσός - Ηράκλειο

ΘΕΜΑ: «Πρόταση του Δήμου Ηρακλείου για τις χρήσεις της ζώνης της Ενετικής Οχύρωσης της πόλης του Ηρακλείου, Περιφέρειας Κρήτης».

ΑΠΟΦΑΣΗ

Έχοντας υπόψη:

1. Το Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α'/22.4.2005) «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα».
2. Το Π.Δ. 70/2015 (ΦΕΚ 114/Α'/22-9-2015) «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων...».
3. Το Π.Δ. 73/2015 (ΦΕΚ 116/Α'/23-9-2015) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
4. Το Π.Δ. 104/2014 (ΦΕΚ 171/Α'/28-8-2014) «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού», όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 31 και 39 του Ν. 4305/2014 «Τροποποιήσεις Προεδρικών Διαταγμάτων Οργανισμών Υπουργείων» (ΦΕΚ 237/Α'/31-10-2014) και ισχύει.
5. Το Ν. 3028/2002 (ΦΕΚ 153/Α'/28.6.2002) «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς».
6. Την Κ.Υ.Α. ΥΠ.ΠΟ/ΓΝΟΣ/49610/28.11.1990 (ΦΕΚ 743/Β'/29.11.1990) «Εξαίρεση από τον περιορισμό των τριών υπογραφών».
7. Την υπ' αρ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΔΥΗΔ/ΔΔΑΑΔ/ΤΔΑΔΤΠ/Α1/272598/33659/30330/23405/6-10-2015 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού για το διορισμό Μετακλητού Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΦΕΚ/ΥΟΔΔ/706/6-10-2015).
8. Την Υ.Α. ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Β1/Φ38/22270/651/2-3-2012 «Έγκριση κήρυξης και οριοθέτησης ως αρχαιολογικού χώρου, τμήματος της πόλης του Ηρακλείου, Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου, Περιφέρειας Κρήτης» (ΦΕΚ 92/ΑΑΠ/27-3-2012).
9. Την ομόφωνη γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, ως προς το σκέλος Α και την κατά πλειοψηφία γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου ως προς το σκέλος Β όπως διατυπώθηκε στην υπ' αριθ. 25/5-7-2016 Συνεδρία του.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Α. Την μερική έγκριση της πρότασης του Δήμου Ηρακλείου για τις χρήσεις της Ζώνης της Ενετικής Οχύρωσης της πόλης του Ηρακλείου, Περιφέρειας Κρήτης, υπό τους ακόλουθους όρους:

1. Να πραγματοποιηθεί ενιαίος σχεδιασμός όσον αφορά στους ελεύθερους χώρους πρασίνου (τάφος, προμαχώνες, ισόπεδο τειχών, επιπρομαχώνες) σε όλους τους υπαίθριους χώρους του μνημείου και να κατατεθούν οι σχετικές αρχιτεκτονικές μελέτες οι οποίες θα περιλαμβάνουν αστικό εξοπλισμό, φυτεύσεις, αναψυκτήρια, δημόσιους χώρους υγιεινής, φωτισμό.
2. Να επιτρέπονται στο σύνολό τους στην τάφο του μνημείου μόνο ήπιες αθλητικές δραστηριότητες, οι οποίες δεν απαιτούν περίφραξη και βοηθητικές εγκαταστάσεις (αποδυτήρια κ.λπ.). Ως εκ τούτου να κατατεθεί άμεσα χρονοδιάγραμμα σταδιακής απομάκρυνσης του συνόλου των αθλητικών και μη εγκαταστάσεων όλων των αθλητικών συλλόγων, εκτός του Σταδίου Ελευθερίας, το οποίο θα παραμείνει χωρίς τις συνοδές του εγκαταστάσεις (γήπεδα καλαθοσφαίρισης και αντισφαίρισης). Επιπλέον να απομακρυνθεί άμεσα το εγκαταλελειμμένο γήπεδο στην τάφο του Προμαχώνα Παντοκράτορα, στο ΒΔ πλευρό καθώς και οι πυλώνες στο στάδιο Εργοτέλη. Η απομάκρυνση των προαναφερόμενων αθλητικών εγκαταστάσεων κρίνεται απαραίτητη διότι προκαλούν λόγω της μορφής και της θέσης τους άμεση βλάβη στο μνημείο.
3. Να παραμείνουν εφόσον αναβαθμιστούν και εξωραϊστούν σύμφωνα με μελέτη που θα υποβληθεί στο ΥΠΠΟΑ τα υφιστάμενα αναψυκτήρια, και να παύσει η λειτουργία των μη εγκεκριμένων από το ΥΠΠΟΑ αναψυκτηρίων στην τάφο του Προμαχώνα Μαρτινέγκο και Γεωργιάδη μέχρι την υποβολή πλήρους μελέτης και την έκδοση εγκριτικής απόφασης από τα αρμόδια όργανα του ΥΠΠΟΑ. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η λειτουργία του συνόλου των αναψυκτηρίων ως νυκτερινών κέντρων διασκέδασης. Μακροπρόθεσμα, τα υφιστάμενα και τα προτεινόμενα νέα αναψυκτήρια να παραμείνουν εφόσον ενταχθούν στο συνολικό στρατηγικό σχεδιασμό των ελεύθερων χώρων πρασίνου.
4. Να υποβληθεί από το Δήμο ενιαία μελέτη σε επίπεδο οριστικής για την ενοποίηση και την αποκατάσταση της ομαλής πορείας της περιπατητικής διαδρομής πάνω στο ισόπεδο τμήμα της οχύρωσης με σχεδιαστική αποτύπωση που θα περιλαμβάνει: α) διαμορφώσεις για τη βελτίωση της διαδρομής (σημειακές αποχωματώσεις), β) τοποθέτηση προστατευτικών κιγκλιδωμάτων σε υποχώρηση, γ) υλικά διάστρωσης, δ) βελτίωση του φωτισμού, ε) θέσεις και τύπους αστικού εξοπλισμού (καθιστικά, κάδοι απορριμμάτων κ.λ.π.) στους οποίους θα περιλαμβάνονται και τα κιόσκια φύλαξης-πληροφόρησης και στ) θέσεις και μορφή πληροφοριακών πινακίδων. Τα κείμενα όλων των πληροφοριακών πινακίδων θα συνταχθούν σε συνεργασία με την ΕΦΑ Ηρακλείου.
5. Να υποβληθούν προς έγκριση στο ΥΠΠΟΑ οι παρακάτω μελέτες για τον μελλοντικό καθορισμό κοινόχρηστων χώρων ως χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, οι οποίες θα τεκμηριώνουν τη χρήση αποκλειστικά από επισκέπτες του μνημείου και του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου:
 - Μελέτη χώρου στάθμευσης στην τάφο περιμετρικά του ερειπωμένου κτηρίου των Κυλινδρόμυλων Καστρινάκη αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών του Α.Μ.Η., με προκαθορισμένες θέσεις στάθμευσης, ώστε τα οχήματα να μην πλησιάζουν στο λοβό του προμαχώνα.
 - Μελέτη χώρου στάθμευσης στο εσωτερικό πρανές του προμαχώνα Παντοκράτορα, με περιορισμένο αριθμό θέσεων στάθμευσης αποκλειστικά για χρήση από ΑμΕΑ, που θα εξυπηρετεί τη λειτουργία των χώρων του προμαχώνα Παντοκράτορα και των δυο βιομηχανικών κτηρίων (του Δ.Η. που

θα έχει κοινωφελείς χρήσεις, και των Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού), με την προϋπόθεση ότι θα περιλαμβάνεται η διαμόρφωση άνετης πρόσβασης από τη λεωφόρο Πλαστήρα προς την πύλη της βορειοδυτικής χαμηλής πλατείας και οι θέσεις στάθμευσης θα περιορίζονται στον εναπομείναντα χώρο.

- Μελέτη χώρου προσωρινής στάθμευσης στο μικρό τριγωνικό πλάτωμα που έχει διαμορφωθεί σε επίπεδο λίγο ψηλότερο από τη λεωφόρο Πλαστήρα μόνο για τουριστικά λεωφορεία των επισκεπτών του προμαχώνα και του Τάφου Ν. Καζαντζάκη. Η λειτουργία αυτή κρίνεται αναγκαία, δεδομένου ότι κατά μήκος της λεωφόρου Πλαστήρα, η οποία διαθέτει κεντρική νησίδα, μπορεί να κινηθεί μόνο ένα όχημα ανά ρεύμα και δεν υπάρχει δυνατότητα στάθμευσης των τουριστικών λεωφορείων.
6. Μέχρι την έγκριση και διασφάλιση της εφαρμογής των προαναφερόμενων μελετών να συνεχιστεί η απαγόρευση στάθμευσης αυτοκινήτων στο σύνολο των κοινόχρηστων χώρων που λειτουργούσαν στο παρελθόν ως υπαίθριοι σταθμοί αυτοκινήτων και να τοποθετηθεί εντός του 2016 κινητή μπάρα εισόδου, της οποίας τα κλειδιά να διαθέτει ο Δήμος Ηρακλείου, η ΕΦΑ Ηρακλείου, η Πυροσβεστική Υπηρεσία, το ΕΚΑΒ και η Αστυνομική Δ/ση Ηρακλείου, και το Μουσείο (ΑΜΗ) και οι ιδιοκτήτες διατηρητέου Καστρινάκη για το χώρο της Λεωφόρου Ικάρου. Τέλος, να απομακρυνθούν άμεσα τα φυλάκια της ΔΕΠΤΑΗ.
 7. Να αποκλεισθούν οι προσβάσεις των οχημάτων εκτός από οχήματα έκτακτης ανάγκης στο ισόπεδο τμήμα μεταξύ των προμαχόνων Vitturi και Ιησού, και στην τάφρο κατά μήκος του ευθύγραμμου τμήματος μεταξύ των προμαχόνων Μαρτινέγκο και Βηθλεέμ και στις δυο διαμορφωμένες προσβάσεις προς τον προμαχώνα Μαρτινέγκο και της πρόσβασης στο ισόπεδο τμήμα, για τα οχήματα που ανέρχονται από την ασφαλτοστρωμένη δυτική δίοδο προς τον προμαχώνα Μαρτινέγκο. Οι εργασίες να εκτελεστούν από το Δήμο Ηρακλείου υπό την εποπτεία της ΕΦΑ Ηρακλείου, σε συνεργασία με την οποία θα καθοριστεί ο τύπος των εμποδίων.
 8. Να υποβληθούν προς έγκριση στο ΥΠΠΟΑ μελέτες εξωραϊσμού των δύο κηποθεάτρων. Ειδικά για το κηποθέατρο Νίκου Καζαντζάκη, να προβλέπεται χώρος που δεν θα παρεμποδίζει την ελεύθερη διέλευση των επισκεπτών στην τάφρο.
 9. Να εκπονηθούν κατά προτεραιότητα μελέτες ανάπλασης των χώρων από τους οποίους θα απομακρυνθούν οι ασύμβατες χρήσεις (αθλητικές εγκαταστάσεις, ΚΤΕΛ, χώροι στάθμευσης κ.λπ.). Η προτεινόμενη μελέτη ανάπλασης στη συνοικία της Βίγλας και στο ευθύγραμμο τμήμα μεταξύ των προμαχόνων Vitturi και Ιησού να περιλαμβάνει τη σταδιακή απομάκρυνση όλων των αυθαιρέτων κτισμάτων σε συνεργασία με την ΕΦΑ Ηρακλείου, όπως και την αποκατάσταση και ανάδειξη του προμαχώνα και επιπρομαχώνα Βιττούρι. Όλες οι μελέτες αναπλάσεων να υποβληθούν προς έγκριση στο ΥΠΠΟΑ.
 10. Τα συρματοπλέγματα της περιφράξης του αύλειου χώρου του 6^{ου} Γυμνασίου περιμετρικά του προμαχώνα Sabbionara, να μετακινηθούν προς το εσωτερικό σε απόσταση τέτοια ώστε να μην είναι ορατά εξωτερικά.
 11. Η φιλοξενία νέων εκθέσεων στις στοές, Μακάσι, Ιησού και Βηθλεέμ και η επέκταση υφιστάμενων προϋποθέτει προηγούμενη έγκριση του ΥΠΠΟΑ, κατόπιν υποβολής πλήρους φακέλου, περιλαμβανομένων των θεματικών των εκθέσεων και των απαιτούμενων κατασκευών τους. Επιτρέπεται περιστασιακή φιλοξενία αποκλειστικά εικαστικών εκθέσεων στην στοά της Πύλης Αγίου Γεωργίου και στον Προμαχώνα Βηθλεέμ με την προϋπόθεση της τοποθέτησης μόνιμων εκθεσιακών υποδομών, κατόπιν εγκεκριμένης από το ΥΠΠΟΑ μελέτης. Εικαστικές παρεμβάσεις, όπως η προτεινόμενη γλυπτοθήκη να μην παρεμποδίζουν τη θέαση του μνημείου και την διέλευση των επισκεπτών.
 12. Στο διατηρητέο των κυλινδρόμυλων Καστρινάκη εφόσον απαλλοτριωθεί να αποδοθεί άλλη πολιτιστική χρήση, εκτός του Κέντρου Μινωικού Πολιτισμού, όπως

Πινακοθήκη ή Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, δεδομένου ότι γειτνιάζει με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου.

13. Όλες οι εκθέσεις εποπτικού υλικού ή σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας, περιοδικού ή μη χαρακτήρα, αλλά και οι τροποποιήσεις ή επεκτάσεις των υφιστάμενων θα πραγματοποιούνται κατόπιν σχετικής έγκρισης του ΥΠΠΟΑ.
14. Εκδηλώσεις αποκλειστικά πολιτιστικές χωρίς μόνιμες υποδομές να φιλοξενούνται έπειτα από την κατά νόμο έγκριση του ΥΠΠΟΑ στις στοές και τη χαμηλή πλατεία του προμαχώνα Παντοκράτορα, μέχρι την εγκατάσταση μόνιμης έκθεσης της ΕΦΑ Ηρακλείου, στο πλάτωμα πάνω από τη γέφυρα του ρήγματος ανατολικά της Πύλης Ιησού, στο μεγάλο πλάτωμα του λαιμού του προμαχώνα Βηθλέεμ, στη στοά Sabbionara, στη στρατιωτική στοά Vitturi και στη δυτική χαμηλή πλατεία του προμαχώνα Παντοκράτορα. Στον προμαχώνα Μαρτινέγκο να επιτρέπονται στη δυτική χαμηλή πλατεία μόνο περιστασιακά εκπαιδευτικά προγράμματα ή εκδηλώσεις και στον επιπρομαχώνα αποκλειστικά επετειακές εκδηλώσεις στη μνήμη του Νίκου Καζαντζάκη.
15. Για τη διοργάνωση όλων των εκδηλώσεων στους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους του μνημείου, συμπεριλαμβανομένης και της τάφρου, από οποιονδήποτε φορέα, συμπεριλαμβανομένου και του Δήμου Ηρακλείου, να ζητείται εγκαίρως η έγκριση των αρμοδίων οργάνων του ΥΠΠΟΑ σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.
16. Να διατηρηθούν οι εμπορικές χρήσεις στην στοά του σύγχρονου γεφυρώματος/ ρήγματος ανατολικά της Πύλης Ιησού, με την προϋπόθεση να ζητείται η έγκριση της Εφορείας ως προς την όψη και τη χρήση των καταστημάτων, προκειμένου να διασφαλίζεται η συμβατότητα με το μνημείο, να μη γίνεται κατάληψη των πεζοδρομίων και να τηρείται η νομοθεσία για την υπαίθρια διαφήμιση εντός κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων.
17. Την εκπόνηση Γενικού Σχεδίου - Master Plan για την παραλιακή ζώνη, λόγω της ιδιαιτερότητας της θέσης της εντός της ζώνης Λιμένα. Η μελέτη να περιλαμβάνει το παράκτιο τείχος και την ευρύτερη περιοχή των Ενετικών Νεωρίων, και να καθορίζει τις χρήσεις, τις βασικές αρχές του σχεδιασμού για την ανάπτυξη της περιοχής του ενετικού λιμανιού, την σύνδεση των Ενετικών Τειχών με το θαλάσσιο μέτωπο. Οι προτάσεις των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών του δυτικού και ανατολικού Νεωρίου θα πρέπει να υποβληθούν προς έγκριση στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ.
18. Για οποιαδήποτε επέμβαση επί του μνημείου και του περιβάλλοντος χώρου του (τάφρος, αντισείσμη) από οποιονδήποτε φορέα ή ιδιώτη, θα πρέπει να ζητείται η σύμφωνη γνώμη του ΥΠΠΟΑ, είτε η επέμβαση είναι συναφής με την αδειοδοτημένη χρήση είτε όχι. Για το σύνολο των προτάσεων ανάδειξης, διαμόρφωσης, και αποκατάστασης της μελέτης θα πρέπει να υποβληθούν πλήρεις φάκελοι για έγκριση στον αρμόδιο φορέα του ΥΠΠΟΑ.

Β. Εγκρίνουμε την παραμονή του 6^{ου} Γυμνασίου στον προμαχώνα Sabbionara.

Εσ. Διανομή: 1) ΔΒΜΑ, Τμήμα Β1
2) Γραμματεία ΚΑΣ & ΣΜ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ